

גיליון 68

אוקטובר 2020 • תשרי ה'תשפ"א

מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

רַחֵם אֶת הַיְּתוּבִים

יצחק גילי
צביה גולן
מילאן גטניו־זמיר
אפי הלפרין
חגית כרמל
בתיה מורבצ'יק
מוריה נחום
דותן סיטבון
קריסטינה רוסקוב
דרור שקולניק

גיליון 68 מתחיל...

הם מטאטאים את הרחובות שלנו, מנקים אחרינו את השירותים בקניון, נמצאים סביבנו כל הזמן. אבל הם משפילים מבט לידנו, ואנחנו רואים דרכם. הם עובדים למעננו, ומה שהם עושים מובן מאליו, שקוף לנו.

בגיליון זה אנחנו עוצרים לרגע כדי לראות את "האנשים השקופים" האלה. תמצאו כאן שירים וסיפורים שמתארים מי הם האנשים והנשים האלה, מאין הם באים ולאן הם חוזרים אחרי שהשעות שלהם מצטלבות עם שלנו, ואולי דרך המילים נצליח לתת להם צבעים, ולהאיר לעצמנו את החיים שלהם איתנו ובלעדנו.

קריאה מהנה,

אלירן דיין, יאיר בן-חור, רובי גורדון, עמליה ויניק

את הגיליון בחרנו לפתוח בשירו של אלירן דיין "שפחה שקופה", מתוך ספרו "מוקדש ל... מחזור ראשון" (2020):

אָמַרְהּ:	אָמַר:	לְמַחֲרַת עֲזֹבָה אֶת אֶרֶץ הָעֵבְרִים
עַל יְדֵי הַכְּבוֹלוֹת אֲזָקִי בְּדָהָה	עֲמַלְךָ אֵינֹו בְּסִתְּבוֹת רִצְפֹתְךָ	וְלֹא הִסְתַּפְּלָה שׁוֹב לְאַחֹוֹר
וְגוֹפִי הִרְפָּה דוֹאֵב מִן הַמַּעֲמָסָה	וְשִׁכְרְךָ אֵינֹו הוֹלֵם אֶת מַעֲמָדְךָ	וְהֵם עוֹלִים אֵלֶיהָ לְרַגְלִי,
בְּקֶר עַד עָרֵב לֹא מְנוּחָה	יִשְׁרָתְךָ וְחִקְמָתְךָ	מִתְבַּשְׂמִים מִכְבוֹדָהּ וּמִתַּפְּעָלִים מִשְׁפָּתָהּ
לֹא לְאוֹת	יִנְחוּ אֶת דְּרָכְךָ.	וְלֹא זָכְרוּ עוֹד פִּי
לֹא חַת		נּוֹפְלָה הִיָּתָה בְּכִיתָם
לֹא שְׁפָה		שְׁפָתָהּ שְׁקוּפָה.
שָׁנָה עוֹבְרַת וְעוֹד אַחַת		
וְאֵין דְּרוֹר לְלִבִּי וְאֵין מְזוֹר לְכִסְפוּפִי.		

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש. כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות. העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

מַחֲרָטָה אוּ מַצְעָר אוּלֵי מַחֲסָר נְשִׁימָה
אַתָּה תְּמוֹת עִירִים, לְבַד, כְּבִתְחִלַּת הַמַּאֲבָק
זְרוּק בְּלֵב יַעַר אֶפֶל בְּאַרְץ זָרָה
בְּלִי תְעוּדַת זְהוּת וּלְלֹא מִסְמַךְ פְּטִירָה.

אורי לא נמנה עם האנשים שמתהפכים במיטותיהם בלילות ותמיד התגאה בשנתו הערבה, זו של איש עמל היוצא לעבודתו מוקדם בבוקר ומתפרנס בכבוד. והינה הלילה, כשעתיים לאחר שסוף-סוף נרדם, הוא התעורר בבהלה והרגיש כיצד ליבו דופק במהירות ומצחו מתכסה זיעה קרה. במשך דקות ארוכות המשיך לשכב על גבו ולבהות בתקרה בניסיון להבין מה לעזאזל קורה איתו. לו היה לו איזה חלום ביעותים שבו אפשר לתלות את האשמה... אך בעוד עיניו מסתגלות לאיטן לחשכה הסמיכה הוא התקשה לשחזר חלום כזה. ואולי מדובר בהתקף לב? לא, זה לא יכול להיות. בגיל שלושים וחמש?

ואז נזכר ופלט אנחת ייאוש חרישית. האזין לקול נשימותיה הסדירות של אשתו הנמה לצידו והשתדל להימנע מתזוזות חדות כדי שלא להעיר אותה. ורק משנרגע במקצת קם בזהירות והלך לשתות כוס מים. הציץ מבעד לדלת הפתוחה למחצה של חדר הילדים והתבונן ארוכות בשי ובשני השנים בשלווה. ולבסוף חזר למטבח, התיישב ליד השולחן ונאנח שוב. לא להאמין, פשוט לא להאמין.

לפתע הופיעה מולו דמותה המטושטשת של הרוסייה ההיא. כבת חמישים, נמוכת-קומה, שיער בהיר. נו, העולה החדשה שהשם שלה התחיל בסמ"ך – סופיה, סוניה... או אולי סוולנה? עברו כבר למעלה מעשרים שנה מאז ראה אותה אורי לאחרונה. בשוכו מבית הספר היה חולף לפעמים על פניה כשהייתה שוטפת את הרצפה בחדר המדרגות של בית הדירות המשותף. בתחילה כלל לא שם לב אליה, שהרי מה לנער ישראלי ולאישה הזרה, המבוגרת יותר מהוריו, שבקושי מדברת עברית? אך יום אחד סיפרה לו אימו שהמנקה הזאת שלהם הייתה פעם רופאה חשובה באיזו קליניקה במוסקווה. ושמה הגעתה לישראל עם בתה ונכדתה היא מתקשה למצוא תעסוקה מתאימה בבית חולים בארץ. ולכן, עד שתצליח לעבור את המבחנים של משרד הבריאות, היא מתפרנסת מעבודות ניקיון שונות ברחבי העיר.

אבל למה דווקא עכשיו? הוא כבר ידע את התשובה. ונזכר גם שאימא נהגה להזמין אותה אליהם הביתה בסיומו של כל יום עבודה כדי לשתות כוס תה עם סושקי. ואף נתנה לה מדי פעם חבילות קטנות של מצרכי מזון ובגדים בשביל בני משפחתה. "כל מלאכה מכבדת את בעליה," היא ציטטה לפניו את הקלישאה הידועה, והוסיפה שאף פעם אי אפשר לדעת מתי עלול כל אחד למצוא את עצמו במצב דומה. ומי היה מאמין שהתחזית הזאת שלה תתממש וכי דווקא הוא – אקדמאי ובעל מקצוע – יהפוך למובטל? ובגילו! ועם שני ילדים קטנים!

בתום שירותו הצבאי עשה אורי תואר ראשון בִּיָּאֵי בלימודי ארץ ישראל, לרבות קורס מורי דרך, ואחרי שקיבל את תעודת ההסמכה הנכספת החל לעבוד בהדרכת תיירים. נוסף על הביקורים באתרים הכי יפים במדינה ועל האינטראקציות המעניינות עם בני אדם מכל רחבי העולם, הוא נהנה גם מגמישות רבה ומשכר טוב בתוספת עמלות. אלא שהיום עדכן אותו הסוכן של חברת הנסיעות שכל הטיולים שתוכננו במהלך החודשים הקרובים התבטלו עקב משבר קורונה שהעמיק את אחיזתו במשק. וגרוע מכך, התברר לו שבגלל היותו פרילנסר לא יהיה זכאי לקבל קצבת אבטלה מהביטוח הלאומי כמו העובדים השכירים שפוטרו או הוצאו לחל"ת; שסיכויו למצוא בעתיד הקרוב משהו אחר פתחום קלושים למדי נוכח העובדה שהפלגות הנופש והטיסות מחו"ל הוקפאו ושאפילו תיירות הפנים פסקה זמנית מלהתקיים; ושגם לאחר סיום המשבר הוא יאלץ להתחרות על כל הצעת עבודה נחשקת מול עשרות ואולי מאות מובטלים אחרים בעלי הכשרה וניסיון הדומים לשלו.

מלא ספקות חזר אורי למיטתו ובקושי רב נרדם שוב. אבל כשהפציעה השמש הוא קם נחוש, לבש בגדי ספורט ויצא לריצת בוקר קלה. בחן בדרכו את הפתקים המאולתרים שהודבקו על הקירות, על עמודי החשמל ואפילו על מכולות האשפה השכונתיות. וצילם בעזרת הסמרטפון שלו את כל המודעות מטעם ועדי הבתים בסביבה שמחפשים מנקה חרוץ/ה ואחראי/ת לחדרי המדרגות שלהם.

נפל בגורלו

דָּהָה הַצָּבֵעַ מִלְחִייו
דָּהָתָה שְׁמַחַת חִייו.
הַדְּגָל שֶׁנִּשָּׂא בְּגֵאוֹן בְּטָרְמִינָל לְפָנָי שָׁנָה
נִשְׂאָר שְׁמוּט עַל הַתֶּרֶן.
"מִלַּח הָאָרֶץ, " אָמְרוּ עָלָיו,
"עוֹד תִּרְאוּ אֵיךְ יִשְׁתַּלֵּב."
אֵךְ עִם כָּל רְאִיוֹן עֲבוּדָה
הִרְגִישׁ אֵיךְ הַדָּם מְאֻבָּד אֶת צָבָעוֹ.
הוּא חָג עִם מְכוּנָה שֶׁעוֹשֶׂה הַרְבֵּה רַעֲשׁ,
שֶׁקֵּט וּמְפָנֵם.
שׁוֹמֵעַ כְּאִלוֹ אוֹמְרִים לוֹ,
"אֵתָהּ, לְנִקְיוֹן נוֹלֶדֶתָ.
כָּל מֵהוּתְךָ הִיא
סְמֶרְטוּט רִצְפָּה חֶדֶשׁ."

מתעוררת טרום זריחה

בקהל מפרת

כמו נמלה זעירה

חדורת מטרות:

להכין כריכים, להלביש, להתלבש, לסרק, להתאפר, להפריד בין הנצים, לצחצח שנים, לבדק ילקוטים, לנשק, למחות דמעה, לפזר למעון, לבית הספר.

חוזרת הביתה.

להגיש לו אוכל, שתיה, להביא את הנעלים, לתמך מישיבה לעמידה, להאבק במעלית עד שתואיל בטובה לקבל פני כסא הגלגלים, להעמיס את כסא הגלגלים לרכב, לנסע לבית החולים, להסתובב שעה ולחפש חניית נכים צמוד למכון האונקולוגי, להוציא מדבקות, לשוחח אתו עד שיגיע תורו גם אם ברגע זה אני רק רוצה להניח את הראש לכמה דקות, להחזיק לו את היד בשעת דקיחה, ללשף את הכאב, להצחיק אותו גם אם הלב רוצה לבכות בזמן שנוזל הערוי מכלה את נשמתו, לרוץ לאחות כשהכל מתמלא דם, לננס במדרגות לקנות לו שוקו וקרואסון כדי להרגיע את הסחרחורת. שלו. שלי.

להפגס אתו לרופאה, לנסות לרכך הבשורה.

לנחם, לעודד, לומר לו באמץ ובקול בוגד שנתגבר על זה. יחד. וכל כך לבד.

להסיע אותו לטפול רגשי, פורק ובוכה. היא מקשיבה. אני מקשיבה. מי יקשיב לי?

חוזרים הביתה.

מגישה לו ארוחת צהרים. אוכלת שאריות.

הולך לישון, הולכת לאסוף את הילדים.

מגישה להם צהרים. אוכלת שירי פרוורים.

מכינה אתם שיעורי בית, בוחנת לקראת מבחנים, משחקים פגנה, בפית.

מכילה התפרצויות זעם, סופגת דמעות שלהם, בולעת את שלי.

מקלחות, ארוחת ערב, מערכת שעות, השפכות – מחבקות, מנשקות, מערסלות.

גוררת את עצמי למקלחת, פותחת זרם מים חזק שיגבר על היבבות, שלא ישמעו.

בלילה אני חולמת שהוא בוגד בי עם פיליפינית.

כְּשֶׁעוֹד הָיָה אֶפְשָׁר – לֹא שָׁאֵלְתִּי
כְּשֶׁרָצִיתִי לְשָׂאֵל – כִּכָּר הָיָה אִי אֶפְשָׁר

אֲנַחְנוּ הַיְלָדִים שֶׁל הָאֲנָשִׁים הַשְּׁקוּפִים שֶׁתוֹשְׁבֵיהֶּ הַנְּתִיקִים שֶׁל הַמְּדִינָה לֹא רָאוּ.
אֲנַחְנוּ הַיְלָדִים שֶׁל הָאֲנָשִׁים הַשְּׁקוּפִים שֶׁלְבָשׁוּ בְּגָדִים מְשֻׁנִּים כְּדֵי שִׁיבְחִינוּ בָּהֶם וְלֹא יִסְתַּפְּלוּ דְרָכָם.
אֲנַחְנוּ הַיְלָדִים שֶׁל הָאֲנָשִׁים הַשְּׁקוּפִים שֶׁבָּנוּ אֶת הַמְּדִינָה הַזֹּאת מִבְּלִי שֶׁשָּׂמוּ יָדָם לְעִשְׂתָּם.
אֲנַחְנוּ הַיְלָדִים שֶׁהֵבִיאוּ לְעוֹלָם הָאֲנָשִׁים הַשְּׁקוּפִים כְּדֵי שֶׁמִּישֶׁהוּ יַחֻוֹשׁ בְּקִיּוּמָם.
אֲנַחְנוּ הַיְלָדִים שֶׁל הָאֲנָשִׁים הַשְּׁקוּפִים שֶׁאִי אֶפְשָׁר הָיָה לְהִסְתַּתֵּר מֵאַחֲרֵיהֶם.
אֲנַחְנוּ הַיְלָדִים שֶׁל הָאֲנָשִׁים שֶׁרָצִינוּ שִׁישְׁאָרוּ שְׁקוּפִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְרִיעוּ לָנוּ לְהִרְאוֹת.
אֲנַחְנוּ הַיְלָדִים שֶׁעַם הַשְּׁנִיִּים הַחֲזֹרְנוּ אֶת הַפִּיגְמֶנְטִים לְהוֹרִינוּ הַשְּׁקוּפִים
כְּדֵי לְאֶפְשָׁר לְכָלֵם לְתֵת לָהֶם אֶת הַכְּבוֹד עַל עֵצָם הַיּוֹתָם,
וּבְעֵקֶר כְּדֵי שֶׁנִּכְלָ בְּעֵצָמָנוּ לְחִסּוֹת בְּצֵלָם.

מרטין אוהב להדליק את הטלוויזיה כשהוא חוזר מאוחר מהעבודה. לפעמים הוא לא מקשיב למה שהם אומרים שם. הוא מדליק אותה באופן אוטומטי מייד אחרי שהוא מוריד את נעליו בכניסה לדירה. הוא מגשש אחר השלט שעל הספה ולוחץ על הכפתור האדום. אחר כך הוא מוריד את חולצת העבודה המיוזעת שלו וזורק אותה על הספה. לפעמים הוא מפספס והיא נופלת על הרצפה והוא גורר אותה ברגל שלו עד לסל הכביסה שבמרפסת השירות. מרטין עובד כמאבטח בקניון הגדול ליד תחנת המוניות וכשהוא חוזר הביתה כל מה שהוא רוצה זה להתנתק, לא לבדוק תיקים בשעות הקרובות, רק לראות מה יש בטלוויזיה.

הוא מדליק אותה בשקט כי הוא לא רוצה להעיר את חברה שלו, למרות שהיא לא מגיעה וכבר חודשיים שהיא לא ישנה אצלו. החדר הסמוך לסלון ריק והיא לא קמה אליו באמצע הלילה, ככה יחפה, בחולצה שלו, כדי להעיר לו להנמיך את הווליום ולתת לו נשיקה קטנה על הראש. אולי היא מעירה עכשיו למישהו אחר.

לפעמים מרטין מדליק את הטלוויזיה והולך למטבח להכין לעצמו קפה לפני שהוא מתיישב להקשיב לשטויות שמדברים שם. להכין קפה בלילה זו טעות כי אז הוא יישאר ער עד הבוקר במקום להתעלף במיטה וילך למשמרת מתישה נוספת מבלי לעצום עין.

אבל למרטין לא אכפת. הוא סתם רוצה לבהות במשהו בלי להרגיש כלום. החדשות לא מרגשות אותו יותר. כל יום מישהו נהיה חולה או שמגלים וירוס קטלני נוסף. כל יום מישהו נהרג. אולי כמה אנשים נהרגים. כל יום אולי תפרוץ מלחמה במקום כזה או אחר בעולם. מעלים את הערך של הדולר ואז מורידים אותו כדי להעלות חזרה. פרסומות על גבי פרסומות רצות זו אחרי זו כמו בתופסת. פרסומת על דיאטה מוצלחת שעובדת רק אם תשתה משקה תוסס פירותי ללא קלוריות ואז תערוך את התמונות בפוטושופ. פרסומת לחבילת טלפון משתלמת. התקשר להוריך עוד היום... מתי באמת הייתה הפעם האחרונה שדיבר עם הוריו? באמת דיבר איתם? על כל מה שרצה לעשות בחיים ולא הספיק? על כל מה שפספס? הוא לא רצה לדבר איתם כי הם שוב ישאלו אותו למה הוא וחברה שלו נפרדו ומרטין לא ידע למה. הוא לא ידע מה היה חסר לה. אבל היה חסר משהו. משהו ששיחות וטיפול לא יכלו להשלים. נפער פער גדול מדי ביניהם. ומה עם כל הזמן שהוא פספס כשניסה בכל כוחו להחזיר אותה? ומה עם כל העוברים והשבים שמפספסים אותו כי הם עסוקים מדי בעצמם כדי להגיד לו "בוקר טוב" או "משמרת נעימה"? עוד פרסומת רצה ברקע. הפעם על אוכל לחתולים. הוא שונא חתולים ואת האוכל שלהם. כלבים יותר נחמדים. פעם היה לו כלב קטן, פינצ'ר בפרווה שחורה-לבנה אבל הוא מת אחרי חודשיים בגינה של הוריו מתחת לעץ האשוח. אחד השכנים דרס אותו ברכבו והוא חזר לגינה כדי

לגסוס ולמות שם. אבא שלו אמר לו להישאר בבית ואז לקח את הגופה של הכלב והלך לקבור אותו ביער לבד. יש דברים שילדים לא צריכים לראות. לפעמים זה מה שמרטין רואה כשהוא מדליק את הטלוויזיה. לפעמים מראים את הכלב שלו עדיין רץ ומשתולל בגינה, מחכה לשחק איתו אחרי שבית הספר נגמר, מכשכש בזנב ושמח לראות אותו כמו שרק כלבים יכולים להיות שמחים. לפעמים מראים את כל האנשים בקניון מחייכים אליו ומאחלים לו יום טוב. ולפעמים מראים את החברה שלו מנשקת ראש של מישהו אחר באמצע הלילה.

זה מה שקורה כשמרטין חוזר מאוחר מהעבודה ומתיישב על הספה, בלי להוריד את הנעליים שלו ואת החולצה, בלי להכין קפה, הוא פשוט יושב לצפות בטלוויזיה בלי להדליק אותה בכלל.

דוֹדָה מְרָלָה עֲמָדָה שָׁנִים
בְּעֲמָדָה לְמַמְכֵר פְּרִטִיסִים
נְעוּלָה בְּתָא מְבַחוּץ וּמְבַפְּנִים
מְאַחֲרֵי הַזְּכוּכִית הַשְׁקוּפָה,
שְׁקוּפָה לְכָל רוֹאֵיהָ חֲרָף קִיץ וַיְהִי מָה
אַרְבָּעִים שָׁנָה, תִּשְׁעַ שְׁעוֹת בִּימָמָה,
יְדָעָה לְקַבֵּל כָּל עֲלֵבוֹן בְּרֹאשׁ מְרָפָן
וּמְעוֹלָם לֹא הִרְחִיקָה לְכַת מְכָאן
אוּ עֲשֵׂתָה מְעֵשָׂה שֶׁל מְמֵשׁ,
תָּמִיד בְּצַד הַרְפָּה
תָּמִיד בְּצַד הַחֲלָשׁ,
וּמְיָד לְאַחַר שְׁפָרָשָׁה
הַחֲזִירָה לְבוֹרָא אֶת נִשְׁמָתָה.

וּמְמָנָה לְמִדְתֵּי
לֹא לְלַכֵּת עַל קְצוֹת הָאֲצָבָעוֹת
וְגַם שְׁאֵת הַכְּבוֹד נוֹתְנִים בְּנֵי הָאָדָם
רַק לְבוֹעֲטִים וְלְבוֹעֲטוֹת.

לאימי

אמצע שנות התשעים, אני עדיין ילדה, החופש הגדול הגיע ואני שוב מתעוררת בשעות הבוקר המוקדמת למהר עם אימא לעלות על אוטובוס מהתחנה המרכזית החדשה בתל-אביב אל ראשון לציון – מרכז, לעוד יום עבודה..

טרום תקופת הטלפונים הניידים והדיסקמן. אין ברקע שירים שינעימו את הנסיעה, רק קולות הנוסעים המעטים הפוקדים את האוטובוס בשעת בוקר מוקדמת בדרכם אל עוד יום עבודה, בהם אימא שלי, מאופרת ומטופחת. רק כשנגיע למחסן בית הספר היא תפשוט את בגדיה ותלבש חולצת טריקו ישנה וסינר.

אנחנו יורדות בראשון לציון – מרכז, משם יש מרחק של עשרים דקות הליכה עד לשער בית הספר, בדרך קונים כריך (תמיד עם ביצה) שיהיה לצוהריים ומיץ ענבים (שייגמר מהר). כשעוברים ליד היקב סותמים את האף ואני בתמימות ילדית שכזאת לא מבינה איך אפשר לשתות משקה שמדיף ריח כזה – ולוקחת עוד שלוק ממיץ הענבים.

כשנכנסים לבית הספר אימא מברכת לשלום את השָׁת, יושבת עם החברות ומכינה לה כוס קפה. שיחות של בוקר, שיחות של חברות לעבודה. אנחנו נכנסות למחסן. אני מתבוננת באימא שלי משתנה לנגד עיניי, אחר כך אנחנו יוצאות ואימא עם צרור מפתחות ענקי פותחת לי את היכל הקודש את ספריית בית הספר.

אין דבר יותר מסעיר ויותר מעורר דמיון מלשהות שעתיים שלמות בתוך ספריית שכל ספרייה לעצמי, והכי חשוב – כאן אין ספרנית חרדית שתגיד לי מה מותר לי לקחת ומה אסור. וכך אני יושבת לי בולעת את סדרת פרחים בעליית הגג, ציפורים מתות בסתר, מיכאל שלי ואפילו את הספר איילת מקבלת וגם זהירות – ניצול מיני שכה השתוקקתי לקרוא בספרייה הציבורית בשכונתי והספרנית החרדית מנעה ממני את התענוג בטענה שזה ישחית את נפשי הקטנה והעדינה בת תשע.

וכך אני יושבת לי בספרייה שקועה בעולמי, לא מבחינה במחוגי השעון. מלמעלה אני שומעת מים נשפכים במסדרון – אימא בעבודה. עוד מעט היא תיכנס בפנים מזיעות, תקרא לי לצאת ונשב לאכול את הכריכים שקנינו בבוקר (אצלי זה תמיד ביצה).

אחרי שאנחנו גומרות לאכול אני נכנסת איתה לאחת הכיתות עוזרת לה להוריד כיסאות, מתכוננת קצת משועממת בכיתה של ילדים גדולים ממני, ט', וח' ולפעמים גם ז', מסתכלת בבריסטולים התלויים בכיתה, בספרי היסטוריה מיושנים ומאובקים ובבני גורן (כבר אז לא סבלתי אותו) – וכל אותו הזמן אימא מנקה.

אני מבקשת ממנה רשות להיכנס לאחת הכיתות הריקות, בצד הלוח (עדיין ירוק בתקופתי) מונחים גירים, אני משחקת במורה ותלמידים, מובילה בזהירות את בובת השלד משיעור טבע והופכת אותו לתלמיד, שואלת אותו אם הוא יודע את שמות הילדים בספר פרחים בעליית הגג ואילו שירים מופיעים בסרט מלך האריות, וכשהוא לא עונה אני רושמת לו את התשובות על הלוח וגוערת בו בחיבה.

אימא קוראת לי. היא שוב לבושה באותה חולצה מהבוקר, הסינר ירד והיא אפילו התאפרה. השעון מורה: 11, הזמן ללכת. אני מנקה את הלוח, מחזירה את ה"תלמיד" למקומו בפינה, מביטה באימא נועלת את הכיתה.

אנחנו יוצאת החוצה, שמש של חודש יולי. בעוד שבוע נצא לנופש בטבריה מטעם העבודה, תמיד זה טבריה, אימא שונאת את אילת. גם אני לא מתה על אילת למרות שעדיין לא הייתי בה. בינתיים אנחנו הולכות לתחנת האוטובוס, בדרך אולי נעצור בבורגאנץ'.

על כַּמַּת הַרְחוּב הוּא מְנַקֵּה וּמְרַשֵּׁרֵשׁ
 מְחוּלָּל וּמְכַשְׁשֵׁשׁ בַּמְטָאטָא שְׁלוֹ
 וְאַפְלוּ שְׁעוּטָה שְׁכַמִּית בְּטִיחוֹת זוֹהֶרֶת
 וּמְגוֹן בְּהַפְעֵלֶת יָעָה זְרִיזָה
 כְּמוֹ הִיָּה גְרָסָה שְׁחוּמָה שְׁכוּחָה
 לֹא מְגַלְחֶת, פְּרֵד אֶסְטֵר,
 לֹא אֶרְאֶנּוּ בְּצַעְדֵי הַקְּטָנִים הַצְּדָה וְחֹזֵר
 יְדִית הַמְטָאטָא קְרוּבָה וּמְתַרְחֶקֶת
 מְחֻזָּהוּ אֶל תְּמַרוֹר עֶצֶר.

אוּלֵי אִם הִיָּה מְרַחֵב צַעְדֵי
 שׁוֹלַח אֶל הַעוֹבְרִים וְהַשְּׁבִים
 צָחוֹר שְׁנַיִם בְּחִיּוֹן רַחֵב
 מְשַׁפֵּר אֶת הַקְּלִילוֹת בְּקַפִּיצוֹתָיו
 מְנִיף אֶת גִּיּוֹנְגִ'ר בְּמִתְנִיָּה הַצְּרוֹת
 וּמְלֵהֵטט סְבִיב פַּח הַזָּבֵל הַשָּׁחַר
 בְּכוֹרְאוֹ גְרַפְיָה שְׁכֵמוֹ מִן הַשְּׁרוּוֹל –
 אִזּוֹ בְּנֻדָּאֵי הִיִּיתִי מְעַכֵּב מִבֵּט
 מְשִׁיב הַנְּהוּן מְלֵא הַעֲרֻכָה
 וְאַף חִיּוֹן.

אֵךְ פְּרֵדִי בּוֹי מְשַׁפִּיל מִבֵּט אֶל הַבְּטוֹן הָאֶפְרָפֵר
 וּמְטָאטָא בְּשֶׁקֶט מוֹנוֹטוֹנִי
 בְּדָלִי סִיגְרִיּוֹת וְקַרְעֵי נִיר
 וְאֵיךְ אֶרְאֶהוּ... ?

מדי בקר מקדם היא כָּבֵר על הַרְגְלִים
תוֹךְ כְּדֵי הַקֶּפֶה היא מְצַחֶצֶחַת שְׁנִים
אַגֵּב, היא מְקַפֵּידָה לְשִׁתּוֹת בְּכָל בִּקְרָנִס
כִּי היא יוֹדַעַת: בְּסוֹף אֶל תוֹךְ בֵּיתָהּ הוא יִכְנָס.
עוֹטָה סָנֵר יֵשֶׁן וּמְגַהֵץ
היא יוֹצֵאת אֶל עֲבוֹדָתָהּ בְּקִנְיוֹן לֵב הַמְפָרֵץ
שֶׁם היא תְּסוֹתֵבֵב שְׁעוֹת אַרְכּוֹת
דְּלִי, מְטַאֵטֵא וּסְמֵרְטוֹט לְנִקְיוֹן, אֵךְ לְרַגַע לא תִּפְסֵיק לְחִכּוֹת
כִּי לְמֵרוֹת שְׁחִיָּיהָ הֵם רֵצֶף שֶׁל מְכוֹת
וְעַל אֵף שֶׁכָּבֵר הַחֲלָה פֶּה וְשֶׁם לְשִׁמְעַע קוֹלוֹת
שְׁאוּמְרִים לָהּ: אֵת שְׁקוּפָהּ, מִיֵּץ שֶׁל זָבָל, אֵינִן לָךְ זְכוֹת קִיּוֹם
היא מְתַחַזֶקֶת וּמְגַחֶכֶת אֶל הָאִיּוֹם
וְיוֹדַעַת שְׁאִי־שֶׁם מַעֲבֵר לְפָנֶיהָ
מִיִּשְׁהוּ רְאוּי יִגְלֶה אֵת חֲנִנָּהּ
אוּלֵי אֶפְלוּ יִבִּיא מְתַנָּהּ.

מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן-חור
עורכת משנה: עמליה ויניק
איורים ועיצוב גרפי: רובי גורדון

<http://motiv-magazine.co.il>

<http://facebook.com/motiv.magazine>

<http://bit.ly/motiv-youtube>

<http://instagram.com/motiv.magazine>

http://twitter.com/motiv_magazine

info@motiv-magazine.co.il

054-337-1373

[http://he.wikipedia.org/wiki/\(כתב_עת\)](http://he.wikipedia.org/wiki/(כתב_עת))

אנחנו מזמינים אתכם להשתתף בכתב העת שלנו.
הגיליון הבא של מוטיב יראה אור בעוד כחודש, ונושאו: "לו הָיָה..."

כמעט כל סיפור על העבר מתחיל ב"פעם היה", אבל אין מי שלא חשב פעם "מה היה קורה אילו"...

בגיליון הזה נרצה שתיקחו אותנו למסע בזיכרון חלופי. ספרו לנו על אירועים ידועים מדברי הימים שהיו, אבל עם שינוי אחד קטן, שחושף שכבות של דרכים עלומות. גלו לנו ולעצמכם איך השינוי הזה במציאות החיצונית יכול היה להתפתח, ואיך הוא יכול היה להסיט גם את חייכם וחיי האחרים לכיוון שלא היה.

אתם מוזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה עד לתאריך 20/10/2020 לכתובת הדואר האלקטרוני:
info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.